

Selles lehes:	Hoogne ehitustegevus Antsla vallas lk 2	Tsooru paisjärvele ehitati suitsusaun lk 3	Jaanus Kala tuntus ulatub Antslast kaugemale lk 4	Ants Avansi ilusamad mälestused Vana mehe mõtisklused lk 5	Mõtisklusi hoolivusest Leili Väisa hoiab kohaliku kultuuripärandit lk 7	Mõnda Karl-Lembit Sibula elust lk 8	Lauldi Nursipalu inimeste kaitseks Hauka laot oli päikseline lk 10	Tsooru rahvas mäletab Kuldre kooli uue direktori vanaisa lk 11
----------------------	---	--	---	---	--	---	---	--

Eestimaa, Eestimaa, kuni su küla veel elab, elad sina ka... Need lauluread ei tulnud meelde ainult 20. augusti taasiseseisvumispäeva tähistamisel, kus ei saanud üle ega ümber küsimusest, kuidas omaeense valitsuse poolt rajatav militaarpolügoon sellele külaelule põhjendamata hoopis tahab anda. Need read tulevad iga kord meelde, kui kohtad inimesi, kes on valinud elamiseks Antsla valla, olgu siis ühe meie paljudest küladest või vallakeskuse enda: seni kuni on inimesi, kes ennast mingi kohaga seovad, tunnetega ja kommetega, mälestuste ja unistustega, seni püsime elus ja terved, seniks on meil alati tulevikku.

Seetõttu kõnelemegi selles lehes taaskord mitmetest Antsla vallas tegutsevatest tublidest inimestest. Kahjuks tuleb taas meelde tuletada, et kuigi just kõik need „sädeinimesed“, erinevate huvide alusel ühendustesse kogunenud, annavad kõik midagi olulist meie ühiselule juurde, ei kohtle vald neid siiski abistamisel, rahaliselt või ruumidega, läbipaistvalt ja võrdselt. Vaatamata sellele, et meil on märkimisväärselt hästi koostatud mittetulundusühingute toetamise kord, ei kasutata seda raamistikku. Vallas on ettevõetud ka palju kasulikku – meil on lausa ehitusboom lahti läinud, Antsla gümnaasium, Lusti lasteaed, Tsooru kergliiklustee –, siis kipub see kõik olema natukene juhuslikkuse alusel. Ei vallavolikogu valimiste programmist, valla arengukavast ega nii lihtsast asjast nagu raha jaotamise reeglistik, ei saa sotti, kuidas just seesugused valikud tehiti (isegi valla arenguspetsialistile jäävad mõned rahapaigutused küsitavaks) ja mida järgmiseks oodata. Kuigi Külaleht arvab, et noorte perede paigalejäämiseks või juurdetulemiseks on investeeritud gümnaasiumi ja lasteaia hoonetesegi hädavaalikulid, siis tahaksime ka meie näha, et need oleks üldiselt ja selgelt teiste valla tulevikku kuuluvate poliitikatega läbi põimitud. Muuhulgas, nähes, et Antslas on avatud juba teinigi suur pood, Grossi kauplus, siis tundub, et ka turu nähtamatul käel on usku meie tulevikku, kogukonna kasvu ja püsimisse.

Inimesed valivad oma tulevikku küll ise, aga mitte vabalt oma suva järgi vaid sõltuvalt nendest oludest, kus nad ennast eest leiavad. Antsla kandi elust eelmise sajandi teisel poolel kõnelevad Ants Avansi ja Kalev Tõra: need on meie juured ning jutud, mis kogukonda elus hoiavad. Me oleme rohkem kui rida üksikisikuid, Antsla inimesed teevad meist just need jagatud mälestused, kohanimed, inimeste nimed, juhtumised, olgu kasvõi lehmaketi ära söönud kombainist, millele kuidagi varuosi leida polnud või siis staadionimäe sees olnud kelder, kus petrooli ja õlisid hoiti või kuidas Nässmõisa järve ääres oli korrastatud supelrand ja supelmaja või praeguse saekaatri juures vesiveski. Leili Väisa ja tema Pärliline tantsurühm on aga suurepärase näide sellest, kuidas need mälestused tulevikku toidavad, kuidas „ühised lood“ pole ainult meenutused, vaid raam ka tuleviku tegijatele! Antsla laadast kõnelemata: kui vahepeal oli hirm, et see muutub tavaliseks odavkaubaga täidetud turuplatsiks, siis Helger Kavaandi juhtimisel on sellest saanud mitmekesine tegutsemisplats, kus äriajamine ja kultuur käivad käsikäes, nagu vanad Eesti laadad ikka. Noorte Kunstiakadeemia tudengite projekti alusel Tsooru järvele valminud ujuv suitsusaun on suurepärase näide sellest, kuidas „kultuuripärand“ ei ole mitte museaal, vaid igapäevane vahva elu, inspireeritud meie enda minevikust, mitte Hollywoodi või Netflix'i ühesugusest eluviisimaatriksist.

Lisanduvad ka kodukohvikute päevad, avatud talude päevad ja loomulikult ka sporditüritused. Külaleht ei arva sugugi, et noorus hukas oleks ja enam liigutada ei viitsiks, toimub meil ju Jaanus Kala viievõistlus, tänavu Hauka veloklubi eestvedamisel Pärsimäel ei midagi vähemat kui Eesti meistri võistlused olümpiakrossis! Pole põhjust nuriseda, pigem saab imetleda, kui suuri tulemusi hakkajate inimeste käe all võib sündida: kõnelemegi pikemalt sellest, kuidas üht olümpiakrossi rada luua, aga ka sellest, kuidas Jaanus Kala mitmevõistluse juured on peidus tema ÜRO rahuvalvaja aegsel kogemusel Bosnias. Loodame, et need lood on kellelegi inspiratsiooniks – ja vallavalitsusele spordipoliitika kujundamise soovitusel – et Antslas ka võrkpalli, korvpalli ja jalgpalli taaskord heal tasemel käima saaks!

Augustikuu lõpu torm ravis Tsooru küla enneolematul moel, tõmmates mõisapargi puud juurtega maast välja, katusetükid lendasid elektriliinidesse, inimesed ei saanud tööleegi sõita, sest puud olid lihtsalt tee blokeerinud. Kuid meil oli hea meel märgata, et Tsooru küla elab, kohe tormijärgsel hommikul puhastati üheskoos tekkinud kaost. Elektri tagasitulekuga läks aga omajagu aega, lausa Viljandist tulid elektrikud appi elu taas korda seadma. Nende töö avaldas tsoorulastele nii suurt muljet, et isegi Külalehele saadeti avaldamiseks tänukiri: kindlakäelised, rahulikud, kõiki ohutusnõudeid täitvad ja kärmed. Võtkem eeskujul! Ja aitäh Mairele ja Peetrile, kes teiste tööd ei pidanud paljaks kiita ning käitusid Vahur Kersna vahva mõtte kohaselt, et „kel ordenit pole anda, kuristagu hea sõna kurgust välja!“

21. juulil ootas rohkearvuline seltskond Grossi toidukaupluse ukse taga sissepääsemist.

Fotod: Kalle Nurk

Antsla linn on muutumas kaupluste suurlinnaks

Kalle Nurk

Alates 21. juulist võib Antslat nimetada suurlinnaks, sest sel päeval avati linnakeskuses teine suur toidukauplus. Grossi toidukaupluse ehitamisest Antsla linna on räägitud mitu aastat. Nüüd lõpuks oli see päev käes. Kuigi väliselt on Grossi toidukauplus sarnane teiste Grossi poodidega ja ka kaubavalik paljuski ühesugune teiste toidupoodidega, hakkas avamispäeva hommikul rahvas kaupluse juurde kogunema varakult. Avamishetkeks tungles ukse taga mitusada inimest.

Enne kui rahvas kauplusesse pääses, pidas poeomanik Oleg Gross avakõne.

Oleg Gross: „Kallis Antsla rahvas! Nüüd on see hetk kätte jõudnud ja ka meie teeme oma kaupluse lahti. Tahan siirda tänud öelda vallavalitsusele. Vallavalitsuse suhtumine oli ülimalt heatahtlik. Kõik käis seaduse järgi ja ku-

sagil polnud tunda, et meid kotitakse. Tahan südamest tänada ka COOPi, kes kõik need aastad teil siin on andnud võimaluse kust osta saate. Kui poleks olnud COOPi, poleks teil siin midagi olnud. Ma ei taha öelda, et meie oleme teistest paremad või halvemad. Vaba konkurents on vabas turumajanduses ja see paneb meid mõlemaid pingutama. Me ei ole tulnud siia heategevust tegema. Äriettevõtteid on selleks, et nad peavad arenema. Aga paratamatult me peame head tegema selle tulekuga, sest me mõlemad tahame elada ja areneda, mis paneb meid mõlemaid pingutama. Me ei tea veel teie eelistusi, seega tulge julgelt ja öelge seda meile. Nähes teid praegu nii palju, saame aru, et me pole siia asjata tulnud. Sellest sünnib kasu mõlemale poolele.“

Kiirelt täitus uus pood rahvaga. Sõbralikul poepersonalil oli saabujatele jagada mitmesugust nänni. Ostle-

jaitel jagus terveks päevaks üllatusmomente. Nii näiteks igal täistunnil teinud ostja sai ostukorvis oleva kauba kätte tasuta. Veel keskpäevalgi oli ukse taga sissepääsu ootajate järjekord pikk. Pikk oli ka kassajärjekord, mis ulatus saali teise otsa. Rahvast oli mitmesugust: kes tulid uudistama, kes ostma sooduskauupa, kes ostis kõike, mida hing ihaldas. Kiidusõnu jagati nii kaupluse avaruse kui ka kauba rohkuse üle.

Oleg Gross: „Meie oma poeketi avamisega tegime 1992. aastal algust. Esimesed kauplused olid rendipindadel, millest mitmetes ruumid halvas seisukorras ja väikesed. Tasapisi hakkasime ehitama uusi poode ja elu sundis esialgseid kauplusi sulgema. Siiski meie ketis on kaupluste arv kogu aeg suurenenud, vaatamata üksikutele sulgemistele. Täna on rahva kasutuses 75 poodi ja tunne ütleb, et ruumi jagub isegi sajandale poele. Kas me sel-

Oleg Gross.

leni ka jõuame, näitab aeg, sest eks oma 71 eluaastat seab oma piirid. Kuigi kaupluste avamise tunne pole mulle uus, on tänane päev siiski erutav. Olen kindel, et meie kauplus jääb Antslasse püsima. Ega me uisa-päisa tegutse. Ikka saab enne üheksa korda mõõdetud, enne kui lõikame asume, et mitte ämb- risse panna.

(Järgneb lk 2)

Antsla linn on muutumas kaupluste suurlinnaks

(Algus lk 1)

Mõte rajada Antslasse toidupood tekis 3-4 aastat tagasi, kui müügis oli vana teraviljasalve krunt. Maa-ameti kaardi pealt vaadatud tundus see esialgu vastuvõetamatu mahajäetavuse ja halva asukoha pärast. Käisime koha peal vaatamas ja arvamus muutus. Meie toidupoe keti üheks eeliseks teiste ees on see, et meil on neli seakompleksi kusagil 20 tuhande seaga. Seega saame pakkuda liha ja lihatooteid soodsama hinnaga kui paljud teised.

Antsla linnarahvas on ikka huvi tekitanud kostuv helikopterihääl. Siis on teada, et härra Grossi kui toidupoe peremees on n-ö kodus käimas.

Avamispäev näitas sedagi, et Oleg Gross on mees, kes sõna peab. Nii näiteks oli avamispäeval esimeste poeukse taga seisjate hulgas kohalik Ants. Sama meest võis poe juures näha ka pool päeva hiljem. Antsuga juttu tehes selgus, et Oleg Gross olevat talle lubanud paar aastat tagasi poe avamispäeval teha helikopteril ringi Antsla kohal. Oleg, kuuldes oma kunagist lubadust, mida ta küll ei mäletanud, sõnas: „Kui lubatud, tuleb lubadust ka täita.” Nii õnnestuski Antsul koos kolme sõbraga teha vieminutiline ühüsit Antsla linna kohal.

Kuigi Oleg Gross on ärimees ja äris heategevusega ei tegeleta, pakkus ta lahkesti omapoolset toetust Külalehe väljaandmi-

seks. Olegi sõnade kohaselt ta asjata raha tulde ei loobi, kuid Külalehe toetamiseks tal rahast kahju pole. See on suur tunnustus Külalehe toimetusele. Kui oleks teisigi suurärimehe järgijaid, on lootus jätkata Külalehe väljaandmist ka tuleval aastal.

PS! Oleg Gross pakkus raha ilma seda temalt küsimata. Ta ütles, et teab, mis tähendab ühe lehe väljaandmine ja kui vajalik on see rahvale. Külalehe toimetajana tänan siinkohal härra Grossi abi ja mõistva suhtumise eest.

Paar kuud peale Grossi toidupoe avamist on näha, et rahvas on poe omaks võtnud. Heameelt teeb seegi, et ostjaid jagub nii Grossi kui ka COOPi poodi.

Grossi toidukaupluse n-ö omaniku koduskäimisest annab märku helikopter. Pildil Oleg Gross koos oma helikopteriga kaupluse avamispäeval. Võimas masin maandus kaupluse kõrval olevale krundile.

Antsla vallas on lahti läinud hoogne ehitustegevus

Kalle Nurk

Üha sageli kostub meediast, et inflatsioon on teinud oma töö, mille tulemusena on märgatavalt vähenenud ehitustegevus. Tagurpidi Antslale omase tegevuse kohaselt on meie vallas olukord vastupidine: võrreldes varasemate aastatega vald lausa kihab ehitusjärgus objektidest.

Antsla gümnaasium. Kõige enam torkab silma Antsla gümnaasiumi renoveerimine. Hoone on saanud endale uue kuue ehk teisisõnu kaetud ehituskilega. Teoksil on fasaaditööd. Kibe askeldamine käib ka hoone sisetsemuses. Tööd kulgevad plaanipäraselt.

Eks plaanipäraselt kujune ka uuele õppeaastale vastuminek. Vahe on ainult selles, et see õppeaasta erineb tunduvalt senini kogetust. Seoses kahes õppekorpusese toimuva ehitustegevusega, tuleb õppetunnid viia läbi palju kitsamates oludes. Nii näiteks ei saa sel aastal rääkida liikumissõbralikust koolist: koolimajas ringi jooksmiseks lihtsalt ei jagu ruumi, mitmete õppetundide läbiviimiseks kasutatakse kultuurikeskuse ruume. Kuigi ehitajad püüavad arvestada ka kooliga, on neile siiski kõige tähtsam lõpetada ehitustegevus õigeaegselt. Sellest tulenevalt peavad mõlemad valmis olema kavandatud olukordade muutusteks. Praegu saavad õpilased jätkuvalt lõunastada sööklas. Kui esialgu oli kavandatud sööklas remonditööd alustada alles järgneval aastal mai kuus, siis nüüd on mõista antud, et ehitajad tahavad sõõklat enda käsutusse juba mõni kuu varem.

Direktor Katrin Martinfeld ütles, et koolipere on valmis igasugusteks olukordadeks. Kuidas aga see valmisolek tege-likkuses realiseerub, on raske ette ennustada. Seda näitab aeg.

See, et Antsla gümnaasiumis alanud uus õppeaasta edukalt ka läbi elatakse, pole kahtlust. Kool on ennast eelnevate aastatega tõestanud, et sel-

Antsla vallas käimasolevatest ehitusobjektidest on kõige töömahukam ja kulukam Antsla gümnaasiumi renoveerimine.

Foto: Kalle Nurk

les majas raskusi ei kardeta.

See, et Antsla kooli ei mahu kõik lapsed korraga õppima, pole siiski esimene kord. Vanemad inimesed meenutavad aega, kui õppetöö käis vanas koolimajas, kus praegu asub Antsla vallavalitsus, siis olid algklassid jagatud laiali mööda linna.

Lusti lasteaed. Tunduvalt väiksemas mahus ja vaiksemalt askeldatakse Lusti lasteaia aastaid tühjalt seisnud maja osas. On olnud päevi, kui kostab üksikuid koputusi või on täielik töö seisak. **Lasteaia juhataja Maive Sinijärve** sõnade kohaselt on ehitajad lubanud töö siiski lõpetada tähtajaliselt. Tööseisakud oleval tingitud häiritud ehitustarvest ja seda just ventilatsiooni renoveerimise puhul.

Praegu käib lasteaia elu vana rada pidi. Ühel suvekuul olid lapsed koondatud ühte rühma, nüüd aga on taas kõik kuus rühma lapsi täis. Maive Sinijärve selgitab, et lasteaia laiendatavasse ossa tuleb 14. kohaline söimerühm. Seitsmenda

rühma töösse rakendamise siiski ei taga Antsla vallas hetkel veel kõigi soovivalduste rahuldamisest.

Maive Sinijärv: „Lusti lasteaia seitsmenda rühma avamisega muutub rühmades olukord avaramaks. Kõigis rühmades saab olema alla 20. lapse. Kuigi 14-kohaline söimerühma avamine jätab mõne lapse vabanevat kohta ootama, ei vaja Antsla vald rohkem lasteaia- rühmi. Täielikult piisab Lusti lasteaia seitsmest rühmast ja Kuldres kolmest rühmast. Olid ju 5-6 aastat tagasi lasteaia ootejärjekorras vaid üksikud lapsed.”

Vajadus lasteaia rühmade järele sõltub siiski suurel määral valla poliitikast. Kui vald jätkab oma arengut rahvastiku arvu vähenemisega ja vallakodanike keskmise vanuse kasvuga, on Maive Sinijärvel isegi õigus.

Kas valla arengus on lähialool oodata muutusi?

Valla arenguspetsialist Kalev Joab: „Muret ei tekita mitte niivõrd elanikkonna vä-

henemine Antsla vallas, vaid vähene laste sünd. Sel aastal saab septembrikuuni sündinud lapsed saab üles lugeda ühe käe näppudel. Viimasel aastal pole analüüsinud valla rahvastiku koosseisu ja selle liikuvust. Seega ei oska ka öelda, millest järsku tekis nii suur nõudlus lasteaia kohtade järele.”

Tundub, et Antsla vallas liigutatakse vanal teel, pikalt ette ei vaadata, elatakse n-ö päev korraga. Sellise järelduse võib teha sellest, et peaaegu neli miljonit eurot paigutame Antsla gümnaasiumi betooni ajal, mil vallas laste sündinud on olematu. Kust tulevad need lapsed seitsme aasta pärast esimesse klassi ehk teisisõnu, kellele me ehitame nii suurt ja kallist koolimaja, kui samal ajal ei mõtle noorte pere- de juurde tulekule?”

Tsooru kergliiklustee. Augustikuu lõpuks jõuti ühele poole Tsooru kergliiklustee ehitamisega. Kergliiklustee on väljanägemise poolest uhke ja kohalikule elanikkonnale vajalik asi. Viimases Antsla Valla Lehes teavitab Antsla vallavai-

tus tee valmimisest ja kutsub seda kasutama. Kutse ilmus siiski pika hilinemisega. Inimesed hakkaksid sel teel liikuma enne mustkatte alla minekut. Rahva poolt on tee ammu omaks võetud. See näitab veel kord, kuidas inimesed ootasid Tsooru kergliiklustee ehitamist. Nii Antsla Valla Leht kui ka kodulehel ürituste kalender ei piiksata sõnagagi Tsooru kergliiklustee avamisest. Siiski ilmusaotamatult Tarkuspäeva jooksu kuulutuslehele teade kergliiklustee avamisest. Kuulutus siiski ei edastanud infot, mis kell ja kuhu kogunetakse tee pidulikuks avamiseks. Arusaamatused ja lisasekeldused jäid sel korral ära, sest Tsooru mõisaparki räsitud keeristorm tõmbas kriipsu peale nii Tarkuspäeva jooksule kui ka kergliiklustee avamisest. Kuigi Tsooru kergliiklustee kohta võib öelda kaua oodatud, kaunikene, on selle kohal ometi mustad varjud. Inimestel on endiselt jäänud arusaamatuks, miks ei ehitatud teed sellise pikkusega nagu kogu aeg räägiti ja kavandati. On ju välja jäänud

Tuuleveski mägi, mis sama pime ja ohtlik kui Tsooru pargi juures järveäärne järsk suure kurviga nõlv. Küla peal on liikele lastud jutt, et vallavalitsus ei saanud maaomanikuga kokkuleppele. Räägitakse ka vastupidist, et omanikuga üldse ei peetud läbirääkimisi.

Samas on vähe teada Tsooru kergliiklustee projektist ja selle pooleldi saladuses hoidmine. Nii näiteks jäi segaseks vallavanim Avo Kirsbaumi vastus, kui üks volikogu liige selle teema volikogus üles võttis. Ka pole Antsla valla kodulehel üleväl Tsooru kergliiklustee projekti. Kui valla maakorraldaja Ester Hommiku käest sai küsitud Külalehes avaldamiseks pilti Tsooru kergliiklustee planeeringust, milline see hakkab välja nägema, saatis Ester Hommik mulle kergliiklustee asendiplaani, kus peale tõmmatud ainult punane joon tee kulgemisest ja teavitab, et kui sellest ei piisa, otsi muud joonised ise. Ka majandusnõunik Rain Ruusa keeldus mulle projekti näitamast, kuna ehituses ja projektis oleval nii suured erinevused, et selle avalikustamine tekitaks rohkem segadust kui arusaama!

Tsooru kergliiklustee juures märkasid veel ühte kummalist asja. Antsla vald on rahalistes raskustes. Sellest kirjutas volikogu esimees Merike Prätz aprillikuu Antsla Valla Lehes ja maikuu volikogu istungil otustas volikogu juunis ja juulis välja lülitada kõik tänavavalgustused. Tõsi, käes on augustikuu, siis kui vallavalitsus on asunud nii hoolega raha kokku hoidma, kas ikka peavad Tsooru kergliiklustee ja selle kõrval asuva sõidutee kõik tuled põlema kogu öö? Võib-olla piisaks vaid mõnest ohtlikus kohas?

Suitsusaun Tsooru paisjärvele. Mis seal veel rääkida suurehitistest, kui omajagu janti ja tegu oli vallaametnikel sooviga ehitada sauna aastal maksumaksja raha eest ujuv suitsusaun Tsooru paisjärvele. Valmis see sai ja nalja ka sai. Paistab, et kõik on rahul.

Antsla valla maine parandamiseks ehitati Tsooru paisjärvele suitsusaun

Kalle Nurk

Läinud talvel said Eesti Kunstiakadeemia (EKA) esimese kursuse tudengid Antsla vallavalitsuselt ettepaneku ehitada väikeehitise praktikumi ajal Antsla linna midagi vaatamisväärsed, mis kujutaks endast tagurpidi Antslat.

Mitmed aastad tagasi tekkis grupil antslasel mõte viia reaalselt ellu Antsla linna maine kujundamiseks Priit Pärna 1980. aastal esmatrükis ilmunud koomiks „Tagurpidi” koht Tagurpidiantsla. Koomiks on juttu poisist, keda kutsuti Tagurpidi-Antsuks ja kes tegi kõike tagurpidi. Ema ja isa tundsid poisi tagurpidi tegemist pärast muret ja otsustasid ta saata külla onule Tagurpidiantslasse. Ema ja isa lootsid, et kui poiss näeb õiget tagurpidistamist, ehk tuleb talle siis aru pähe. Tagurpidiantslat on hiljem mitu korda kasutatud kui hoiatust millegi halva eest. Nii näiteks 2002. aastal kohalike omavalitsuste valimiste kampania ajal Rec Publika ridadesse kuuluv Tõnis Palts kirjutab: „Mis on see visioon, mida ka iga tallinlane võiks une pealt teada? Kas lisavihjeid saab? Saab! See on kirjas Tallinna arengukavas. Teate? Ei tea? Ilmselt on see midagi salajast!”

Tulenevalt oma eelmisest ametikohast juhtun seda saladust teadma. See eesmärk on «sannokriip eremenääl dnokksekule venera inimeriik egiök - nnillaT». Tagurpidi on see siia kirjutatud seepärast, et soomlased meie strateegilist eesmärki teada ei saaks. Tegemist on nii salajase eesmärgiga, et linnaisad ei taha seda kuidagi linnakodanikele teada anda. ... Tallinn muutub tasapisi tagurpidi-Antslaks.»

Antsla valla muutmise tagurpidi Antslaks on õnnest kõigest siiski vallaametnike soovunelm, mida lähimööeldud viisil sai siiski teoks teha. Antsla valla arengukavas 2019-2030 on rohkesti toodud viiteid, kuidas valla mainet parandada, kuid pole sõnakestki Antsla valla tagurpidi muutmiseks. Antsla valla arengukavas on selgesõnaliselt öeldud, et Antsla Valla Lehes tuleb kajastada olulisemaid otsuseid lihtsalt ja arusaadavalt. Kuidas aga tõlgendada neid otsuseid, millest valla lehes ei kirjutata? Eelmises Külalehe numbris kirjutasime Antsla linna maine kujundamiseks Nässmõisale ujuva suitsusauna ehitamisest. Suitsusaun ehitati hoopis Tsooru järvele! Jälle midagi tagurpidi. Antsla vallas on piisavalt, mille kohta võib öelda – tagurpidi. Eks ole tagurpidi seegi, kui Tsoorus ujuva suitsusauna avamispäeval vallavanem Avo Kirsbaum nimetas valminud ehitist Antsla esimeseks tagurpidi pääsukeseks.

Antsla vallavanem Avo Kirsbaum Tsoorus ujuva suitsusauna avamispäeval: „Antsla

29. augustil avati Tsooru paisjärvel ujuv suitsusaun. Esimene saunataja ristas hoone keriseveega.

Foto: Kalle Nurk

Ajavahemikul 17. august kuni 29. august ehtasid Eesti Kunstiakadeemia esimese kursuse tudengid Tsooru paisjärvele ujuva suitsusauna. Foto: Päär-Joonap Keedus

vallavalitsusel oli sooviks ehitada Antsla linna mingisugune pisike veider kuju, mis oleks vingerpussiga. Aga, mis sa teed. Tudengid ja õppejõud käisid mitmel korral Antslas siinsete inimeste ja eluga tutvumas ning nõnda vist see idee lendu läks – mingi väikese vingerpussiga ei vea välja, kuna on liikumise ja saunaaasta, tuleb teha saun. Kui väljakutse vastuvõtjad vallavalitsusele oma ideed tutvustasid, tundus see esialgu olevat kohutavalt pöörane ja me kahtlesime, kas seda üldse on võimalik teostada. Nüüd on see saun valmis ja me loodame, et leiame heale saunale hea peremehe või perenaise ja saun on aasta läbi käibes.”

Vallavanem rõõmustas, et mitmeid aastaid räägitud tagurpidi Antslast on lõpuks esimene pääsuke ilmavalgust näinud Tsooru järvel ujumis- sauna näol ja selleks on „suit-supääsuke”.

Antsla vallaametnikud võiks edaspidi õppust võtta Eesti Kunstiakadeemia tudengitelt, kuidas üks idee söö-

davamaks muuta. Kõigepealt kohtusid EKA esimese kursuse tudengid koomiksi autori Priit Pärnaga.

Jüri Kermik, professor, sisearhitektuuri osakonna juhataja ja BA õppekava juht: „Priit Pärnaga oli meil huvitav kohtumine. Saime suuniseid mida teha ideega, mis mitte ei ole ainult tagurpidi, vaid et selles oleks ka loovust, kus mõtleb inimene jõuab oma äratundmiseni. Paljude tööde juures on see jutustava elemendi oht, et disain arhitektuuris võib muuta literatuurseks.”

Antsla ujuva suitsusauna projekteerimise teekond oli pikk. Lõppviimistluseni jõudis Linda Marie Zimmeri, Caitlyn Kesa ja Simona Porta võidutöö „Püha viha”.

Caitlyn Kesa: „Meieni jõudis Antsla vallavalitsuse soov

kusagil talve paiku. Väikeehituse ainetundides töötasimegi poole aastaga välja projekti, mille nüüd siis koha peal ka valmis tegime. Algul tegime individuaalsed projektid, nendest valiti välja neli tugevamat, millega edasi minna. Siis tehti neli gruppi, kus igas grupis kolm liiget. Nendest neljast valiti üks välja ja siis kogu kursus töötas selle ühe kallal. Meie kursus koosneb 12 õpilasest, kes kõik on andnud oma panuse sellesse projekti. Suitsusauna kohta info hankimisel pidime tegema palju kodutööd: kirjandus, filmid. Üks pool on tehniline ja teine inspiratsioon, kuidas edasi arendada. Ringi liikudes tutvusime mitmete olemasolevate saunadega. Nii näiteks Mooste suitsusaun oli minule esimene kokkupuude selle saunatüübi mõnudega. Minule meeldib kunst, kus pole selle mõte liiga palju ära põhjendatud. Vastasel juhul kaoks ära selle võlu. Igaüks peab leidma ise enda küsimusele vastuse.

Olen pärit Tallinna lähedalt, Harjumaalt, Hagerist. Kunagi

oli mul maakodu Põlva lähistel ja ka Võrus olen käinud paaril korral. Aga üldiselt on mulle see kant väga võõras. Mulle ei meeldi võõraste kohta minnes panna kõrgeid ootusi või kujundada endale ette tundmatust kohast pilti. Mulle on tähtis kogemused, mis uues kohas välja kujunevad. Nende päevadega on Tsoorust kujunenud selline koht nagu söidaks vanamees juurde. Seda, millise tunde sain endasse Tsoorust, on raske sõnadesse panna. Seda peab ise kogema. Nendest kahest nädalast on kõik need päevad meelde jäävad. Igal päeval olid omad tippkohad ja sisukad päevad. Nii äge on piltide pealt vaadata, mis tööpäeva jooksul valmis sai. Igal päeval olid omad võidud ja kaotusi oli väga vähe. Kuigi minu vanaisa oli tislis ja töövahendid mulle tuttavad, pole ma neid töövahendeid varem kasutanud. Tsooru suitsusauna ehitusel sain kõige enam töötada freesimismasinal. Enamik laudu on minu freesitud ja ma olen selle üle väga uhke. Kõik me panime ise ennast proovile. Lõpuks ei olnud ühtegi asja, mida ma ei saanud proovida.

Ma pole sportitõrjuk. Keha andis juba teisel kolmandal päeval tunda. Mõjutas ka keskkond. Saime tõelise praktika. Ilmad olid algul väga-väga kuivad ja päikesepaistelised ning siis tulid paduvihmad. Väsimus oli kogu aeg ja tahe tugev, nii see töö valmis saagi.”

29. augustil Tsooru järvel ujuva suitsusauna algse idee autoriks on Linda Marie Zimmer.

Linda

Marie Zimmer: „Minu poolt tuli küll algne idee, kuid koos juhendajate ja kursusekaaslastega saavutasime lõpptulemuse. Algsest ideest jäi alles sümmeetria kui peamine vorm. Lihvimise käigus muudeti natuke katust, ehituse käigus tehti muudatusi materjalis. Lõppkokkuvõttes muutus projekt palju elulisemaks.”

Nii projekti kui ka selle teostust juhendasid Ardo Hiiuväin, Eeros Lees ja Päär-Joonap Keedus. EKA puidumeister Avo Tragel pakkus töökoja ja puidutehnoloogiaalast tuge.

Eeros Lees: „Minu peamiseks ülesandeks oli inimeste liigutamine, et neil kõigil oleks töö käes ja saaksid võimalikult mitmekesist tegevust. Kuigi päeva alguses panime plaanid paika kujunes töötegemine ikkagi vastavalt vajadusele. Tudengid tõestasid, et on hea meeskond. Kõige eredam hetk Tsooru suitsusauna ehitamise ajal oli laupäevane esimene leil. Kui palju sel korral saunas kraade oli, ma ei tea. Selleks oleks pidanud kasutama termomeetrit, aga tundsime leilist

mõnu küll, ja et saun on hea. Hüppasime ka vette. Põhi ülemäärast sügaval pole.”

Tsooru paisjärvele ehitatud ujuva suitsusauna avamispäeval käisid paljud ka laval ja hüppasid ka vette. Tänu sõnu saunaehitajatele (Marcus Kask, Caitlyn Kesa, Anni Kärmik, Emily Ann Marin, Kairi Mändla, Simona Aleksandra Porta, Villem Reimann, Christine Rõõm, Nelly Tasa, Susann Vahe, Arnold Zagurski, Linda Marie Zimmer) jagus rohkesti. Sooviti, et saun saaks aasta läbi rohket kasutust ja propageeriks noorte hulgas suitsusauna kultuuri.

Tallinnas elav Gregor on väga suur saunafänn ja käib vähemalt korra nädalas saunas.

Gregor:

„Saun oli väga mõnus, soovitan kõigil tulla. Selle sauna teeb eriliseks, et saun on võrreldes teistega

hästi suur ja sa tead neid inimesi, kes selle sauna ehitasid. Ehitajate parem tundmine teeb sauna veelgi südamelehedamaks. Poleks uskunud, et nad nii kiiresti ja sellise ägeda asjana nii kiiresti valmis teevad.”

Ka Raigo Kihnu on suur saunafänn. Tema oli ka see mees, kellele sai auks sauna sisse pühitsemine.

Raigo:

„Kodus tavapärasest tingimustes käin saunas iga päev. Suitsusaunade juures on kõige suurem erinevus kütjas. Kui saunal ikka peremeest ei ole, siis saun ei ole selline nagu ta olla võiks. Loodame, et see saun saab endale hea peremehe, kes õpib sauna tundma ja oskab kütta ka.”

Tsooru ujuva suitsusauna avamispäeval kütsid sauna soojaks ehitajad ise. Sügisel plaanivad tudengid koos juhendajataga taas Tsoorut külastada, et näha, kuidas kohalikud nende tööd hindavad ja kui hea saunakütja on leidnud. Tsooru ujuvas suitsusaunas on juba olemas nii tagurpidisust (välisseina alumine osas on must ja sõestatud, ülemine aga valge ja puhas). Antsla vallavalitsuse soov järgides valmistati ujuvsaun juba kahel korral üllatuse – jõudis minema ujuda. Uudsus, üllatus ja väikesed viperused ainult suurendavad sauna populaarsust, just seda vallavalitsus soovibki.

Tere tulemast Tsooru ujuvsaunale!

P.S. Järgmises külalehes kirjutame, kes ja kuidas saab saunas käia, kes on sauna peremees või perenaine ning kes on kõige tähtsam kuju – ahjukütja.

Jaanus Kala tuntus ulatub Antslast palju kaugemale

Kalle Nurk

8. juulil toimus järjekordne Jaanus Kala viievõistlus, seekord juba 25. korda. Võistlustules oli 76 meest ja 40 naist. Kui arvestada ka lastejookse, siis võib julgelt sada osavõtjat juurde liita, kes kõik oma võimeid proovile panid. Ja nii nagu ikka, jagus ka sel korral auhindu kõigile ja veel ka pealekauba, sest meenete jagamisega tänas Jaanus neid, kes teda sel päeval aidates olid päeva kordaminekuks vabatahtliku panuse andnud.

Jaanus Kala viievõistluse olemasolust teavad paljud, seda enam pärast 2012. aastal toimunud Londoni olümpia-eelset tõrvikujooksu, kus ta oli üks kolmest, kes esindas Eestit. Jaanus Kalast ja tema tegemistest on meedias sageli juttu olnud. Vahur Kersna on öelnud kuldseid sõnad: „Iga inimene vajab imetlust, iga mees vajab tunnustust. Kel ordenit pole anda, kuristagu hea sõna kurgust välja!” Anneli Kilomets fb-s leiab, et kui kiita, siis ikka tegu, mida tehti, sest inimene ise on ju tegelikult sündinud heaks. Ülearu pole kiitmist kellegile palju, pigem jäetakse kiitmata – kuigi seda on vägagi vaja, eriti tänapäeval, mil käib olemisvõitlus, kes on parem, suudab rohkem end tõestada jne.

Pärast seekordset viievõistlust kohtusin Jaanus Kalaga, et saada temast natuke rohkem teada.

Jaanus Kala: „Minu emapoolsed sugulased on pärit Varstu kandist Matsi külast. Mingil ajal tulid nad Antsla elama. Isa juured aga pärinevad Linnamäe kandist. Isa ja ema said tuttavaks Wermos töötades. Meie suguvõsa on suur, sest isal on seitse ja emal viis öde-venda. Ise olen põline antslalane. Sündisin 1974. aastal, olen siin käinud lasteaias ja lõpetanud Antsla keskkooli. Spordi juurde tõi mind Aksel Kersna juba esimeses klassis. Alustasin kergejõustiku treeningutega. Käisin Võru spordikoolis kuni keskkooli lõpuni, olles koondise kandidaat kaugushüppes ja sprindis. Parimad tulemused pärinevadki sellest ajast, hüppates kaugust 6,5 meetrit ja 100 meetri jooksus sain kätte 11,3 aja. Vanemaks saades kiindusin korvpalli. Lõpuklassis olles saime maakonnas meesteklasi arvestuses kolmanda koha. Toona oli Antslas korvpalli kõrgthek.

Enne Jaanus Kala viievõistluse algust tehakse võistlustulle astujatest üldpilt. Foto: Rait Koch

Läksime mängima teist liigat ja võitsime. Esiliigas püsisime kümnekond aastat. Paar minuuaegset võistluskaaslast on mänginud Võru võistkonnas isegi meistriliigas. Kooli lõpuklassides võistlesin juba koos meestega. Lisaks korvpallile sai palju mängitud ka jalgpalli, millest kaks hooaega koos Võru jalgpalliklubiga. Leian, et need kaks ala ongi mulle andnud kõige parema füüsilise ja vastupidavuse.

Minu noorusaeg möödus ajal, mil Antslas tegeleti spordiga väga palju. Toona saadi treeninguteks kokku 2-3 võistkonda. Kaksikümne aastat hilisemat aega ei saa tollasega võrrelda. Rahvast on Antslasse jäänud kõvasti vähem, ka on noorte huvid vaba aja sisustamiseks muutunud. Nüüd on juba hea, kui üks treeningvõistkondki kokku saadakse.

Algul läks mul õppimine päris ladusalt. Tunnistusel olid kuni neljanda klassini puhta viied. Kuigi minu sõprusringkonda kuulusid peamiselt spordisõbrad, hakkasime vanemaks saades tarvitama sportlasele mittekohaselt alkoholi ja suitsu tegema. Sellega omakorda liitusid huligaansused. Ehk teisisõnu – teismelisse ikka jõudsin üpris varakult, et ära proovida ka lubamatud asjad. Sellel olid aga omad tagajärjed. Keskkooli lõpus mõistsin, et haridustee jätkamine oleks aja raiskamine. Eesti oli just taasiseseisvuse taastanud, mind kiskus soov näha laia maailma ning saada rahaliselt kindlustatuks. Üheks soovide rahuldamise võimaluseks oli minna ÜRO rahuvalvajak.

Sain kahekuuse väljaõppe Taanis, seal tuli edasi Horvaatia ja Bosnia. Rahu valvates pääsesin suhteliselt kergelt, sest midagi hullu ei juhtunud ja ka vastajõududega otsest kontakti polnud. Ainuke mis oli, oli miinioht. Missioonil olles tundsin küll mingil määral hirmu, kuid samas sain huvitava kogemuse ja palju sõpru juurde.

Bosniast saabusin tagasi 1992. aastal Eesti krooni tuleku päeval (20. juuni). Järgnesid töötamised Antsla Tarbijate Ühistus, Balti mööblis, Toftanis ja Innos. Viimases kaheksa aasta töötamise järel tekkis taas soov hakata maailmaränduriks. Kuue aasta jooksul Norras ja Soomes töötades sai lehma lüpsitud, naaritsaid nilutud ja ehituselgi kätt proovitud. Nüüd olen tagasi Eestis ja minu leiva-isaks on kümme aastat olnud Inno. (Inno on aktsiaselts, mis Antsla vallas Antsu külas toodab mööblit ja kus saavad tööd üle 200 inimese. K.N.)

Omanimelise võistluse idee algus pärineb Bosniast, kus sai varustatud spordikuul ja korraldatud meestevaheline võistlus. Selleks kõplasiime rohust puhtaks kuulisektori. 1998. aasta 20. juunil kutsusin kokku sõjakaaslast, et siin Antslas korraldada juba tõsisem jõukatsumine. Et asjal oleks ilmet, ajasin lisaks 4-5 küllakutsutule juurde sõpru ja need omakorda oma sõpru. Nii nagu igal spordivõistlusel on oma nimi, sain inspiratsiooni Erki Noolest ja nimetasin spordisündmuse Jaanus Kala viievõistluseks.

Ettevõtmine läks igati korraldada, sest 25 võistlejaga spordi-

päev on alustuseks suur sõna. Otsustasin järgmisel aastal korrata, aga siis juba oma sünnipäeval (8. juulil). Kuna meestega olid kaasas ka naised, lülitasin 2003. aastal võistlustulle nelja alaga naispere. Viievõistlus hakkas kujunema pereürituseks, sest kaasa võeti ka lapsed. Laste kaasamiseks toimusid sel päeval vastavalt vanusele ja soole lastejooksud. Viievõistluse tippkulminatsiooniks võib lugeda aastat 2013, kui protokollis 102 meest ja 58 naist. Palju on võistlejaid, kes peaaegu igal korral kohal. Et asi oleks tasavägisem ja õiglasem, peame eraldi arvestust ka vanusegruppides. Minu nimelisel viievõistlusel üldvõitudega jälle jätnud Eesti tipptegijadki: Andrus Värnik (1998 ja 2003) ja Andres Raja (2006 ja 2017). Andres Rajale kuulub ka 2006. aastast võistluse rekord 3203 punktiga. Naiste rekordit hoiab praegu enda käes Marje Nurk, kes 20. juubelivõistlusel sai lõpptulemuseks 4259 punkti.

Olin algul väga tahtmist täis. Mida aastad edasi, seda rohkem soovin omanimelise viievõistluse traditsiooni jätkamist. Võtan aasta korraga. Jätkamise otsuse teen tavaliselt aasta lõpupuole, kui käes on aeg esitada vallavalitsusele rahataotlus. Antsla valla rahalisel toetusel on suur abi. Tänavu oli see paarisaja euro võrra küll väiksem, kuid ka 800 eurot annab kindlustunde. Igal aastal on üle saja sponsori annetused teinud meie auhinnalaua väga rikkalikuks ja mitmekülgseks. Mis peamine – annetatakse südamest ja

oma võimaluste kohaselt. Seekord on iga toetaja ühtemoodi oodatud ja tänatud.

Ma olen tundnud suurimat tagasisidet ja rahva toetust 2012. aastal Londoni olümpiatõrviku kandja otsingutel. Mina sain väljavalitavate nimikirja tänu pinginaaber Helger Kavandile, kes minu tööd tutvustas ja oskas kirjutada nii hästi, et see tähelepanu köitis. Algul valiti 128 kandidaadi hulgast välja 20, kelle hulgast siis rahvas tegi oma valiku. Lõppotsuse tegi žürii, valides Londonis tõrvikut kandma Tallinna maratoni korraldaja Renna Järve ja minu. Kolmas eestlastest oli presidentiproua Evelin Ilves. Mul tuli tõrvik käes joosta 300 meetrit Londoni vanalinnas. Kui teistel jooksjatel oli showbuss ees ja taga ning otsetelepilt, siis minu jooksulõik asus Londoni vanalinnas, kuhu toimetas mind kohale minu autojuht. Algul tundsin sisemuses meedia puudumise pärast väikest kibestumist, kuid ürituse rahvarohkus ja nende kaasaelamine jooksule viis mõttemujale. Tänu autojuhile, kes oma mobiiliga salvestas minu möödajooksu ja Kalle Nurgale, kelle abil on interneti vahendusel jõudnud lõiguke minu tõrvikujooksust kõigile järelvaadatav. Presidentiproua Evelin Ilvese jooksu ajal oli kohal palju reporterid ja tehti palju pilte, kus ka mind näha saab.

Kui heita pilt 25 aastat tagasi, on vahepeal palju muutunud. Eks oma terviski näitab välja vananemise tundemärke. Puusavalude pärast pidin talvel hüvasti jätma korvpalli-

mänguga. Noorusaastail sai käidud 3-4 korda nädalas staadionil enam keegi, kuigi staadionimuru on maakonna parim. (Staadionimuru rajamisest vaata selles lehes Ants Avansi intervjuud. K.N.) Maakonna meistrivõistlustel pole Antsla võistkond korvpallis juba 15 aastat esindatud. Ka jalgpalli rahvaliigas, mida Üllar Salumets vedas, pole antslalased juba 5-6 aastat mänginud. Antsla võrkpall, korvpall ja jalgpall on suurelt areenilt kadunud. Antsla korvpall siiski mingil määral veel hingitseb. Jaanus Pruuli teeb jõupingutusi võistkonna kokkusaamiseks maakonna meistrivõistlusteks.

Mul pole küll täielikku ülevaadet Antsla kergejõustikust, kuid arvan, et meie kergejõustiku harrastajate vähesusest tingituna ei vaja Antsla linna staadion selle kordategemiseks suuremat rahalist süsti kui praegu tehtud. Vallal napib raha, on väga palju teisi kohti, mis vajaksid kohest rahalist abi.

Oma jutu lõpetuseks soovin tänada Kalle Nurka, kes seda lugu ise kirjutab, et ta on teinud palju jäädvustusi minu korraldatud viievõistlustest. Muidugi on jäädvustamisel oma roll tema lastel, abikaasal, õelastel, kes on haaratud minu võistlussarjasse ja kelle kohalolu ta siis eeskätt filmima tõttabki. Tänu sellele on mul koduarhiivis palju tema tehtud filme ja pilte alates aastast 2003, mõned neist on Kalle isegi internetti kõigile vaatamiseks pannud.”

Vana mees mõtiskleb elust Antsla linnas

(Algus lk 5)

Üks kõis oli pikktüve paksemas osas, teine ladvas, iga kõie ots seotud vaguni külge. Kõie teises otsas olid tõmbajad, kellele siis jagati käsklusi: „Valga tõmba, Võru jäta!“. Kusagil 1958. aasta paiku taoti maa sisse vaiaid ja ehitati estakaad. Palkide ettevedu käis kettidega. Mehed, kes olid liinil, sorteerisid etteveo ajal palgid õige koha peale. Pealelaadimiseks kasutati sildkraanat.

Õpinguid alustasin esimeses klassis kesklinna koolimajas. Seal valitses ruumide nappus. Pidin teise klassi üle kolima raudtee äärde praegusse palvemaja. Toona nimetati seda vene kooliks, mis oli asutatud Kollino külla kolinud venelaste lastele. Minu ajal oli seal üks klass venekeelsetele lastele ja kaks klassi eestikeelsetele. Õppisin selles koolis kaks aastat. Enne kui kesklinna koolimajale tehti tuletõrje poolsesse otsa laiendus, olid klassiruumid veel ambulatooriumi lähisel majas, mis praegu on kasutuses kortermajana. Koolimajana oli kasutuses ka hilisem loomvaru hoone. Ka Kraavi külas oli koolimaja.

Koolimaja laiendus, kultuurimaja ja ambulatoorium ehitati peaaegu samal ajal. Antsla linna tekkis nii oma suurte akendega operatsioonisaaal. Majal oli oma katlamaja, kus katlakütjad rohkem kütsid küll ennast kui katelt. Teine katlamaja kerkis lähedal asuva koolimaja tarbeks. Kunagises operatsioonisaaalis on praegu hambaravi kabinet.

Praeguses kesklinna pargis üpris ringtee lähisel on alles üks postament. Kunagi seisid selle postamenti peal kipsist pioneeri kuju, kes puhus pasunat. Millal kuju maja võeti, ma ei mäleta.

Kuna 1950ndatel oli Antsla linn rajoonikeskuseks, kubises linn ettevõtlusest. Meil oli oma leivatööstus, mis tollal paiknes kohas, mida rahvasuus kutsutakse praegu viinapoeks. Seal töötas ka minu ema, ämm ja

veel paljud antslased. Kui valmis uus leivatööstus, ei läinud kõik töötajad uude üle. Minu ema uueks töökohaks sai näiteks Kollinos asuv väikesigala, mis oli samasugune kerge ehitis mis praegu Tsooru sissesõidu tee ääres vasakut kätt näha. Käisin seal emal abiks kõik nädalavahetused ja koolivaheajad. Enn Loigu koos teiste mehaanikutega tegid sõnniku väljaveotranspordööri, mis tunduvalt lihtsustas töötgemist. Sigalal oli oma köök, kus aurutati kartuleid. Nüüdseks on sigala lammutatud ja asemele kerkis uus supersigala, mis siiski kaua töötada ei saanud. Eesti iseseisvus taastati ja läbi viidi kolhooside reformimine.

Antsla linnaga seotud meeldejääd koht on Näsmõisa järv. Järve ääres oli korrastatud supelrand ja supelmaja. Sai ujuda 50-meetrise ja neljarajaline ujumisbasseiniga. Majas oli lahtritega riietusruum. Bassein ise siiski eriti vett ei pidanud ja vees sai lobistada ainult

sügavamas kohas. Antsla rajooni liitmisega Võru rajooniga lõpetati supelmaja rahastamine, hoone lagastati ja lõpuks lammutati. Näsmõisa järv on paisjärv ja iseenesest pole ta sügav. Sügavamaid kohti, umbes kaks meetrit, on truubi juures. Järve on kahel korral puhastatud. Esimesel korral vee allalaskmise ajal tekitati järvele saar, kuid jõepõhjust sügavamaks ei tehtud. Praeguse saekaatri juures oli veskitamm, kust vesi suunati veski rattale. Veski ei ole töötanud minu mäletamiste ajal. Veski varemte peale ehitati mööblitsehhi, kus hakati valmistama mööblit, uksi ja aknaid.

Uus mööblivalmistamise keskus rajati linna teise otsa. Sinna kerkisid tsehhihooned, katlamaja, ladu. Töötasin ka ise seal kaks aastat. Minu töötamise ajal valmistati Antsla tsehhis ribiplaatidest kappe, mida veeti laiali üle Nõukogude Liidu. Kapid said ilusti pakitud ja auto külge kinnitatud. Sellest pakkimisest aga ei hoo-

linud suurt Venemaalt kaubale järgi tulnud autojuhid. Nende sõnade kohaselt tagasi jõudes tehakse ported lahti ja kaup lihtsalt lükatakse maha. Sellest ei hoolitavat, kas kapid jäävad terveks või mitte. Küsitav on, kas kapid kannatasid ikka välja pika sõidu ja jäid terveks. Kasutati ju Vene ajale komme kohaselt kruvide sissekeeramiseks haamri abi.

Kui 1974. aastal hakati Antsla teedevalitsuses ehitama uut töökoda, läksin sinna tööle. Minu esimeseks tööülesandeks oli töökojale lae panek. 1977. aastal otsime ühe elumaja, projekteerisime selle ümber kontorihooneks. Ümberehituse käigus kõigepealt lammutasime osa elumajast ja ülesehituse käigus sai uus hoone endisest ühe meetri võrra pikem ja laiem. 1980. aastal valmis teetöölis-tele kortermaja. Toona töötas teedevalitsuses 36 inimest ja meil oli oma viieliikmeline ehitusbrigaad. Igalühel oli oma masin ja igaüks teadis

oma tööd ja tööloiku. Algu- ses tangiti masinaid kahes viie tonnises tsisternis paikneva küttega pumpamise teel. Mehed pumpasid paagid täis ja läksid objektile. Arvatavasti 1978. aastal ehitasime tankla. Nüüdseks on teedevalitsuses kohapeale jäänud 6-7 meest, kes peavad hakkama saama kõigi töödega.

Pensionile jäin 2013. aastal, olles töötanud Antslas teedevalitsuses 39 aastat. Nendest aegadest meenutaksin 1980. ja 1985. aasta lumeroheid talvesid, kus meile tuli appi kogu EPT jossipark (mõeldud on traktoreid, mida kutsuti Stalini nime järgi stalinetsideks ja jossideks. K.N.). Meie kasutuses olnud teehõõvlid ei suutnud lund väikese kiiruse tõttu kaugele visata. Lumi tuli teedelt eemaldada ristlukkamisega kahele poole. Eriti hull oli Kuldre lõik ja Uue-Antsla lohik. Praegu mööduvad minu päevad vanu aegu meenutades ja uute moodsate teehooldusmasinate tööd jälgides.”

Eesti meistrivõistlused olümpiakrossis toimusid Pärsimäel

Kalle Nurk

Iga päev võib kohata valla teedel Hauka Veloklubi jalgrattureid. Hauka Veloklubi registreeriti 26. novembril 2010, liikmeid on ligikaudu poolsada ja neil on ühtne riietus. Mittetulu toova vabahtlike ühenduse eesmärgiks on suunata inimesi spordi harrastamisele, luues vaba aja sisustamiseks mitmesuguseid võimalusi. Lisaks Kaika rattamaratonile ja Antsla rattatuuririle püütakse inimesi meelitada ka suuskadele. Nii ongi nad ellu kutsunud matkasarja Suusad Lumme. Antsla valla valitsus on sõlminud Hauka Veloklubiga Kasumetsa terviseraja hooldamise koostöölepingu. Nüüd on Hauka Veloklubi võtnud nõuks ennast kirjutada maailmakaardile. Selleks on Pärsimäe talumaadele tehtud rada maastikurattaga sõitmiseks. Eesti meistrivõistlused olümpiakrossis toimusid Antsla COOPi toel.

Taavi Kannimäe: „Pär-

simäe talumaadel korraldati esimene suurvõistlus 2020. aastal, kus jagati välja Eesti meister teatekrossis. Eelmisel aastal hakkasin rohkem tegelema tehnilise poolega. Iga kord, kui tegin kaasa maastikukrossis, tundsin ennast tunduvalt parema ja kogenenuma ratturina. Keha harjub igasuguste tingimustega, mis tuleb kasuks tavavõistlustel. Eestis sõidetakse alates 2018. aastast Husqvarna olümpiakrossi. Tänavu toimuvad need olümpiakrossi sõidud Pirital, Keilas, Kiviõli Seikluskeskuses, Narvas ja Jõulumäe Tervisekeskuse rajal. Otsustasin ka Pärsimäele rajada olümpiakrossi sõitmiseks sobiva raja. Väikese osalusega olümpiakross on niivõrd tehniline, et ei sobi kõigile. Raja läbimisel peab olema palju julgust. Iga kukkumine võib hooajale kriipsu peale tõmmata.

Olümpiakrossi rajale on omad nõuded. Rohkesti peab olema tõuse ja laskumisi, arvestama peab tõusumeetreid, metsas peab olema kive, mahalangenud puud ja teisi looduslikke tõkkeid. Täiustasime kopaga kaevates juurde erinevaid tiraaže ja hüppeid. Raja seitsme kõige raskema elemendi juurde on tehtud kõrvsõit, mis annab võimaluse vahele jätta hüpe või tropp. Kõrvsõiduga aga kaotab aega, mis annab parema võimaluse neile, kes on tehniliselt paremad ja julgemad. Sellised rajatingimused teevadki krossist olümpiakrossi.

Lühirajasõidus on sõidu kestuseks ca 20 minutit, pikemal rajal sõidetakse ca 1,5 tundi.”

22. - 23. juulil toimusid Antsla vallas Pärsimäe talus Eesti meistrivõistlused maastikurattakrossis. 23. juulil läks ürituse peakorraldaja Taavi Kannimäe (nr 20) meestesõidus olümpiakrossi rajale esimesest reast. Pilt on tehtud 23. juulil Pärsimäel.

Foto: Kalle Nurk

COOPi Antsla Eesti meistrivõistlused olümpiakrossis (XCO) toimusid 23. juulil. 12. juulil sõideti samal rajal 1,5 kilomeetrilisel ringil Võru maakonna meistrivõistlused ja 22. juulil Antsla COOPi poolt välja pandud auhindadele Eesti meistrivõistlused lühirajasõidus (XCC).

Kui 22. juulil oli päike-

sepaisteline, siis öösel sadas vihma ja päevalgi katsid vihmapiilved vahelduva eduga päikest, mis tegi raja läbimise veelgi keerulisemaks. Krossirajal võistles 23. juulil 91 sõitjat ja arvestust peeti 16 võistlusklassis. Olümpiakross (inglise keeli - *cross-country olympic XCO*) on ainus olümpiamängude kavavas olev maastikuratta võistlus-

distsipliin, mis toimub 4- kuni 6-kilomeetrilisel ringil. Pärsimäe olümpiakrossi sõit toimus 4,7-kilomeetrilisel ringil.

Millega said Taavi Kannimäe ja tema kambajõmmid Hauka Veloklubist hakkama 22. ja 23. juulil Pärsimäe talumaadel, seda on võimalik vaadata internetist <https://youtu.be/V3vQYlwQeA> ning [\[youtu.be/6J8rFrFD4dk\]\(https://youtu.be/6J8rFrFD4dk\). Korraldamise kõrvalt jõudsid Hauka Veloklubi ratturitist rajale Taavi Kannimäe \(pronks XCC Me\), Mihkel Kannimäe \(kuld XCO M19-34\), Talis Marja \(pronks XCO M19-34\), Anne Niilus \(pronks XCO nsen\), Uko Hommik, Paul Pruuli, Karl Pruuli ja Jaanus Pruuli.](https://</p>
</div>
<div data-bbox=)

Leili Väisa hoiab kohalikku kultuuripärandit

(Algus lk 7)

Tundsin südames kriipimist, et oleksin pidanud ikkagi minema õppima pedagoogikat. Jätsin hüvasti Tallinnaga ja jätkasin õpinguid hoopis kodule lähemal Viljandi linnas kultuurikoolis. Meid võeti kursusele vastu 27 õpilast. Neist viiest tüdrukust ja viiest poisist, kelle hulgas ka mina, pidid saama näitejuhina, teistest lavastajad. Meie juhendajaks oli Aleksander Sats, kellele olen väga tänulik. Ta oli väga nõudlik, tehes meile selgeks, et lava on püha paik kuhu ei tohi minna välisjalajärel. Meestele tegi selgeks: lava paika panemisel on palju tõstmistööd, see ei kuulu nais-

te tööde hulka, selle peavad ära tegema mehed.

Keskkoogi haridusega õpilased pääsesid juba kevadel praktikale. Minu praktikakoht sai Orissaare. See linnake oli väga sarnane Antsla rikkaliku kultuurieluga. Nii otsustasingi kooli lõppedes Saaremaale tööle minna.

Minu jaoks oli seal olemas ametikoht ja ilus merevaatega korter. Kuid saatusel olid minu jaoks aga hoopis teised plaanid. Minu noorem õde-mängukaaslane õppis sel ajal Vana-Antsla tehnikumis agronoomiks. Õele külla sõites tegi ta mulle teatavaks, et õhtul läheme külla. Küllastasime Karl-Lembit ja Adelina Sibulat. Meie kohtumisest kuju-

nes võluõhtu, kust ma pärast külaskäiku olin nagu ümber tehtud. Mälupildis on säilinud Karl-Lembitu väline sarnasus minu isaga, kes oli ka väliselt tõmmu ja samuti Setomaalt pärit. Olime isaga saanud väga lähedaseks, meie lugemis- ja muusikahuvi kattusid. Magasin isaga ühes toas. Kord ajas isa minu une pealt üles ja ütles, et kuula, kui ilus muusika tuleb raadiost. Ta tahtis, et ka mina kuuleksin seda ilusat sümfoonilist muusikat. Või siis kirjanduslik huvi – kui ma veel koolis ei käinud, uinutasid mind kiiksängis magama isa räägitud muinasjutud.

Karl-Lembit ja Adelina rääkisid oma lugu: küüdita-

mille hiljem järgnes poliitilisest tõrjutusest tingitud loomevabaduse piiramine. Kuulsin ka nende murest, et neil ei ole kellelegi pärandada kohaliku tantsulise liikumise ja üldse suurt rahvatantsuliikumist käsitlevat raamatukogu. Nad olid isegi võtnud plaani emigreerumise, millest muidugi kellelegi toona ei räägitud. Ma kuulasin neid lugusid Karl-Lembitu töökabinetis, mis oli täis ürituste plakateid ajast, kui Karl Lembit ja Adelina olid noored, oli ju Adelina nii laulja kui tantsija. Kabineti seinad lausa elustasid ajalugu.

Vaikides ja mõtlikuna lahkusin koos õega Sibulate sõbralikust perest. **Ja kohe tein ka otsuse tulla Saaremaa**

asemel tööle hoopiski Vana-Antslasse. Koolis mõisteti minu soovi ja nii saingi koha Vana-Antslas esialgu näitejuhina. Oli jaanuar 1984. Sibulatel oli oma strateegiline plaan samm-sammu haaval mind vaimselt harida. Ja ühel päeval olidki Adelina ja Karl minu ukse taga suure koguse „Meie repertuaari” raamatute pakiga, mis sisaldas aastatel 1962-1984 Võru trükikojas trükitud repertuaare. Nähes neid ukse tagas seismas, mõistsin, et asi on tõsine, ma pean annetuse vastu võtma, sest et nad olid minemas, mistõttu ei saanud jätta varamut ripakile. Selline avara südamega tehtud kingitus sai mulle määravaks.” (Sibula perel oli kavas Saksamaa-

le asuda. K.N.)

1985. aastast on Leili Väisa hinge ja südamega tegele- nud Antsla kandi kultuurielu hoidmise ja arendamisega. Ta on väga palju õpingutega enast täiendanud ja samal ajal oma oskusi ja teadmisi edasi andnud. 1985. aastat loeb ta ka tantsukollektiivi „Päriline” tegevuse algusaastaks. 28. mail 1997 asutas ta mittetulundusühingu „Tantsuselts Päriline”. Loodan, et üldtoodu aitab lugemise paremini tundma õppida Leili Väisa sisemaailma ja selgitab, kuidas on temast saanud inimene nagu ta on.

Lõpetuseks – hea on tõe- da, et Karl-Lembit ja Adelina Sibul on saanud oma tööle väärrika pärija ja edasiviija.

Mõnda Karl-Lembit Sibula elust ja tööst

Peeter Lasting

Külalehe toimetaja palus mul lühidalt kirjutada Karl-Lembit Sibula pikast ja sündmusterohkest elust, seda just täienduseks Leili Väisa intervjuule. Nooremad lugejad ei mäleta enam seda varem Antsla vallas nii väga tuntud ja armastatud muusikameest ning kultuuritegelast.

Ülesanne osutus raskemaks kui arvata võis. Tsooru raamatukogu juhatajal Ene Sõmeril oli kohe riulilt võtta teatmeteos, kuid seal on vaid paar lauset, kus Karl-Lembit Sibula kohta öeldakse, et ta oli Antsla Muusikakooli asutamise idee algataja ja ka selle esimene direktor aastail 1973-1978. („Antsla linn 70“, Antsla 2008).

Poole sajandi tagustest sündmustest on praegu raske materjali leida, polnud ju siis veel interneti, mistõttu paikonnas kultuurielu kohta avaldatud kirjutisi koguti ajalehelõigetega näol kausta. Kahjuks pole need enamasti säilinud või neid ei peetudki. Kuid inimeste kodudes on sahtlipõhjas palju fotosid ja ajalehelõikeid Karl-Lembit Sibulast, sest juhatab ta ju väga paljusid muusikakollektiive. Selle kirjutise juures on väga ilus ja informatiivne foto Karl-Lembit Sibulast ja Tsooru rahvamajas tegutsenud muusika- ja tantsukollektiividest. Külalehe toimetaja Kalle Nurk leidis selle pika tuhnimise järel ühest sahtlipõhjust. (Vaata foto pealkirja all. P.L.)

Juhtub, et edaspidi mõni noor ajaloo- ja kultuurihuviline tahab kirjutada pikemalt Karl-Lembit Sibulast, siis tuleks teha rahvale üleskutse leida oma kodust fotoalbu-

mist vajalikud pildid ja ajalehelõiked. Neist oleks suur abi Karl-Lembit Sibula väga laialtlevikku kultuuritöösse süvenemisel.

Tulevastele uurijatele teadmiseks, et Karl-Lembit Sibula kohta on väga põhjalik kirjutis Eesti Entsüklopeediakirjastuse väljaandes „Eesti muusika biograafiline leksikon” (Tallinn, 2008). samas on pikk ja üksikasjalik ülevaade tema poja Jaan Willem Sibula (snd 1956) kui muusiku ja näitleja tegevusest.

Karl-Lembit Sibul lõpetas 1940. aastal Kõrgema Sõjakooli. Noore ohvitserina sattus ta Eestit okupeerinud Punaarmee koosseisu, kus Porhovi all võitles edasiliikuvate Saksa üksustega. Eestlaste väeosa andis end sakslastele vangi. Edasi jätkus tema väga seiklusrikas sõjatee Saksa vägedes kuni allaandmiseni Elbe all ameeriklastele.

Oli Venemaal vangilaagris, kust vabanes 1955. aastal ja jäi asumisele Siberisse. Muusikat õppis laagris iseseisvalt kaasvangidelt, kuid pikemat aega ühelt Moskva konservatooriumi professorilt. Nii omandas ta hea akordionimängu oskuse ja sai orkestrijuhtimise kogemuse. Pärast vangilaagrist vabanemist töötas ta Siberis mitmes filharmoonias orkestrijuhina.

Vangilaagris olles tutvus ta Ukrainast pärit sakslanna Adelina. Arvatavasti enne sõda ei lastud Adelinat Saksamaale, kuid kui Ukrainas oli Saksa okupatsioon, suundus ta oma lähedaste juurde Berliini. Kui 1945. aastal jõudis sinna Punaarmee, arreteeriti Adelina kui kodumaa reetur ja saadeti Venemaale vangilaagrisse. Seal viis saatust ta kokku Karl-Lembituga.

Kohe pärast laagrist vabanemist hakkasid nad koos elama ja töötama. Adelina oli laulja ja tantsuõpetaja. Nii nad täiendasid teineteist, nende teadmisi ja oskusi vajati kõikjal.

Varsti, see on 1956. aastal, sündis perre poeg Jaan Willem. Teine poeg – Toomas – sündis juba Eestis 1962. aastal.

1961. aastal tulid Karl-

1976. aastal anti Võru parteikomiteest kõikidele rahvamajadele korraldus teha fotonäitus majas tegutsevatest ringidest. Tsooru rahvamaja juhataja Koidula Kuus telliski fotograafi. Ühe pildile koondati segarahvatantsurühm, mida juhendas Koidula Kuus ja puhkpilliorkester, kes mängis Karl-Lembit Sibula taktikepi järgi. Pildil on esireas vasakult Helbe Jõevere, Helju Soikka, Esta Jakobson, Koidula Kuus, Karl-Lembit Sibul, Ene Sõmer (Puksa), Tiiu Vassiljev ja Tiia Kala. Teises reas trummiga Avo Thealane, rahvatantsijad Kalju Tigane, Toivo Võro, Jaan Veide, Elmo Kalm, Toivo Saaremägi, Mati Veide ja puhkpillorkestrist Arnold Püvi. Kolmandas reas on puhkpillorkestri mehed ja näiteringis osalevad naised Arnold Veide, Ott Reinhold, Irene Mehine, Toivo Talja, Eduard Roos, Ervin Kuus, Tsooru kolhoosi parteisekretär Asta Kalanüü, Leonhard Perli, Helgi Jõgeva, Valev Raidma ja Jaan Anderson. Foto: erakogu, Tsooru, 1976

Lembit ja Adelina Eestisse. Aastatel 1961-1989 oli Karl-Lembit Antsla kultuurimajas orkestri- ja ringijuhut, juhatas veel mujalgi puhkpilli ja rahvapilliorkestreid, sealhulgas käis ka Tsooru rahvamajas, kus teda tänaseni mäletatakse.

Juba soliidses eas perekonnainimesena lõpetas ta 1968. aastal Tartu Muusikakooli koorijuhtimise erialal ja 1975. aastal Tallinna Pedagoogilise Instituudi orkestrijuhtimise ja dirigeerimise erialal professor Heino Rannapi õpilasena.

1973. aastal asutas ta Antsla Muusikakooli ja oli selle direktor kuni 1977. aastani, misjärel 1978. aastal siirdus pensionile. Kuid tema ja Adelina tegevus Antsla muusika- ja kultuuri-

elust jätkus kuni nende emigreerumiseni Saksamaale 1989. aastal.

Ka Saksamaal jätkas Karl-Lembit Sibul muusikahariduslikku tegevust, organiseeris kohaliku külakapelli ja käis esinemas eestlaste kokkutulekutel. Ta oli oma kapelliga Eestis 1994. aasta üldlaulupeol, andes kontserdi Tallinnas Raekoja platsil.

Karl-Lembit Sibul sündis 9. jaanuaril 1916. aastal Viluste külas Sibula talus Võrumaal. 1937. aastal lõpetas ta Petseri Ühisgümnaasiumi ja 1940. aastal Kõrgema Sõjakooli. Karl-Lembit Sibul suri 22. aprillil 1997. aastal Hagenis Saksamaal. Tema abikaasa Adelina (snd 1926) suri samas 2009.

aastal.

Karl-Lembit Sibula põrm on maetud kodumulda perekonna hauaplatsile Vastseliina Ristipalo kalmistul. Oma elu alustas ta lootusrikkalt Eesti ohvitseri mundris, edasi oli ta sunnitud kandma Punaarmee ta Saksa mundrit, mille eest teenis välja kümme aastat Venemaale vangilaagris. Hea saatust lubas Karl-Lembit Sibulal kõigest rasketest katsumustest auga välja tulla.

***

Teatmeteostes Karl-Lembit Sibula kohta käivad andmed ei lähe alati kokku. Hea oleks, kui Antsla vallavalit- sus annaks mõnele noorele

ajaloo- ja muusikahuvilisele magistrile kirjutamiseks stipendiumi, siis ei vajuks üks aastakümneid kestnud lõik kohalikust kultuurielust unustusse.

Ja veel. Leili Väisa elu on vapustav näide, kuidas üks haritud inimene võib mõjutada teise inimese elukäiku, andes tema andele õige suuna. Koolitas ju Karl-Lembit Sibul Antslas Leili Väisat samamoodi nagu teda vangilaagris oli koolitanud Moskva konservatooriumi professor Aleksandr Moissejevits Veprik.

Leili Väisa koolitamise tulemus on praegu Antsla valla rahval silmaga näha ja kõrva- ga kuulda – „Tantsuselts Päriline”.

Tsooru parki on paljud puud istutatud paari kaupa, kui vaadata kasvõi kaupluse ukselt parki. Nõnda oli ka lugu Tsooru rahvamaja kõrval kahe nuluga (pildistatud 6. juunil 2007). Nii nagu need puud kunagi ühel ajal istutati, nii jätsid nad ka oma elu selle aasta augustikuu tormis. Rahvamajale lähemal seisva puu õont kasutas mesilaspere oma koduna, mis nüüd röövmesilaste tallermaaks. 11. septembril tehtud pildil on näha suuri meekärgeid, mille kannudest viimaseid meetilkasid minema veetakse. Foto: Kalle Nurk

Tormikeeris, murdes juurtega välja puud, jättis puutumata kergliiklustee äärde paigaldatud istepingid ja samuti 2016. aastal puutöömeistrite nädala „Pargist parki“ raames paigaldatud puuskulptuurid. Pildil on näha, kuidas pargipuud on tormituul pikali kukutanud nii, et mitte vigastada pinke ja puukujusid. Looduse tujud on ettearvamatud.

Foto: Kalle Nurk

Mitte miski ei toimu põhjusega. Kui inimene midagi korda saadab, võib sellele teole leida selgitava põhjenduse. Teame, et loodusjõududega on inimesel raske rinda pista. Loodusjõudude taga nähakse Jumala kätetööd. Piibli tunnustajad räägivad, et Jumal ei karista, vaid juhib tähelepanu. Tekib küsimus, mida tsoorulased või Antsla peaksid teisiti tegema? Siin on, mille üle pikalt ja laialt mõtiskleda: on see seotud kuidagi päev enne Tsooru paisjärvel avatud Antsla valla esimese nn Tagurpidi Antsla ujuba suitsusaunaga, või vähene hoolivus Tsooru paisjärve ja mõisapargi ilust, või ükskõikne suhtumine kiirendatud korras ilma looduslike tagajärgede uuringuta Nursipalu harjutusvälja laienduses või veel midagi, mida ei jõua ega teagi üles lugeda. Üks on aga kindel – midagi me valesti teeme. On ju viimastel aastatel meid tabanud üks suur kriis teise järel.

Kiri ENERSENSE ASi juhatajale

Teile kirjutavad Tsooru külast Antsla vallast pensionärid Maire (Pargi talu) ja Peeter (Puiestiku talu). Teatame, et pühapäeva 3. septembri hommikul tulid meie õuele kaks elektrikut, kes kohe ka tööle

hakkasid ja meil tormis kahjustatud elektriliinid korda tegid.

Tahame kiita väga tublisid mehi, sest neil oli kõvasti tööd: liinile oli kukkunud väga suuri puud ja ligipääs elektriposti-

Puiestiku talu ligi 30 m kõrgune kolmeharuline kask oli istutatud 1930. aastal.

Antsla valla kodukohvikud meelitasid rahvast ligi

Kalle Nurk

Tänavu 15. juulil registreerus teisele Antsla valla kodukohvikule päevale 11 kohvikut. Kui möödunud aastal paiknesid need kohvikud peamiselt Antsla linnas, siis sel korral leidis neid kaugemalgi. Küla- lehe toimetis võttis luubi alla valla kaugemad nurgad.

Endise Kuldre vallamaja parklas oli laud väljapanud Marelle&Meelis. Meelise sooviks oli tuua kohvikutepäeva hõngu ka Kuldre kandi rahvale.

Meelis King: „Kodukohvikut ajendas mind tegema eelkõige, et sotsialiseerida kogukonda. Vahelduva eduga käib päris palju rahvast, mis näitab, et kogukond on olemas. Samuti soovime pakkuda perenaiste maitseelamusi. See ongi üks kodukohvikute loomise mõte. Lisaks küpsetistele oleme välja toonud batuudid, parkuuri ja mõlki mängu. Lastele on rõõmu siin päris palju. Niimoodi me vaikselt toimetame. Kuna kodukohvikut teeme esimest korda, on mida õppida ja järgmine kord teistmoodi teha. Lisaks kodukohvikute väljatoomisele soovin näidata nii volikogule kui ka vallavalitsusele, et Antsla vald on suurem kui vallamaja ja selle 100. meetri raadius. Haldusreformi käigus liitusid Antslaga Kuldre, Uue-Antsla ja Urvaste, mis on eriti olulise tähtsusega külad ja neid on vaja arendada. Nende külade arendamisega suudame hoida elus ka Kuldre kooli. Enamjaolt käivad just nende külade lapsed Kuldre koolis.“

Kuldre endisest vallamajast sajakonna meetri kaugusel oli Klaarikase kohvik, mis kostitas sushi, kontiitritoodete, kohvi, tee ja külma morsiga. Ka see kodukohvik oli avatud esimest korda. Margus Klaar põhjendab eelmisel aastal kõrvalejäämist samal ajal Jaanus Kala viievõistlusega, kus ta abiks oli.

Antsla valla lõunapoolsemas, Kikkaoja külas, võttis

Antsla vallas avas ukseid 11 kodukohvikut. Pildil on Argo Reiljan (keskel) Stambergi kohvikukülastajatega vestlemas. Pilt on tehtud 15. juulil 2023. Foto: Kalle Nurk

külastajaid vastu Stambergi kodukohvik. Sealne pererahvas kostitas käsitõuburgeri, suitsukala, koduveini ja küpsetistega. Stambergi kohvikus sain jutule Argo Reiljaniga.

Argo Reiljan: „Olen nii linna- kui ka maamees, olen seal, kus parajalt vaja. Eelmisel aastal magasin Kodukohvikute päeva maha. Registreerimine oli juba lõppenud, kui avastasin, et oleks olnud hea võimaluse oma esivanemate kodu teistelegi tutvustada. Täna päeva loen igati kordalainuks. Mulle meeldib eriti see, et kohvikuni nimi „Stamberg“ tekitas inimestes segadust ja mingil määral ka huvi. Stamberg on minu vana-vanaisa perekonnanimi. Nimede eestistamise ajal võeti Tammiku nimi. Inimesed otsivad Stambergi kohta Kikkaoja mäe alt Villavabriku juurest.

Olen maailma palju näinud elades Austraalias, Inglismaal ja Indoneesias. Kõige parem siiski on elada Eestis, muidu ma ei oleks praegu siin. Inimesel on vaja ringi käia, tunda ja tunnetada, enne kui ta saab aru, kus kõige parem ja armsam on.

Kõik need, kes siin askeldavad – minu kolm last, minu õed ja nende lapsed – on tänasest päevast teinud pereettevõtte, kelles kõigis voolab Stambergite veri.

mestel on aeg kallis. Tullakse, jäetakse hüvasti ja minnakse eluga edasi. Teinekord ei jääda isegi peielauda, ei tulda matuselegi, sest ei saada töölt ära. Võrumaa ja Põhja-Eesti matusekombed on väga erinevad. Võrumaal võetakse veel aega.

Minu arust inimesed ei võta ise endale aega. Oma elu teed ikkagi ise! Kui öeldakse: mul ei ole aega, siis mida see ikkagi tähendab, kes ei anna sulle aega, milleks sul ei ole aega? Või nagu ütelnud: palju õnne sünnipäevaks. Mida see tähendab, oleks nagu sõnakõlks? Miks soovitakse õnne ainult sünnipäevaks, mitte aga argipäevaks?

Täna oli mul väga meeldiv näha kõiki neid inimesi, kes kodukohvikus käisid. Inimesed tulid lähedalt, teadsid minu ema, vanaisa ja vanaisa. See oli kokkusaamine, kus kõigiga sain rääkida, mõned sõnad vahetada. Tahan öelda inimestele, et võta aega ja tee seda, mis sulle meeldib. Ükskord saab aeg otsa.“

1. augustil 2023 täitis Ene Sõmeril 50 aastat töötamast Tsooru raamatukogus.

Foto: erakogu

Puiestiku talu vanadest ja ilusatest pärnapuudest saab hakkepuit. Pilt on tehtud 7. septembril 2023. Fotod: Kalle Nurk

Väljaandja:

MTÜ Tsooru Koidukiired

Toimetaja: Kalle Nurk

e-post: antsla.kulaleht@gmail.com

Järgmine Külaaleht ilmub kahe kuu jooksul.

Loo pani kirja PEETER, suvetsoorulane